

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 3, Ontario
Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa
and for Payment of Postage in Cash

Kaina 10¢

Nr. 14

Pentadienis, Balandžio (April) 5, 1968, Toronto, Ontario

M E T A I XXXVII

Prezidentas Johnsonas Mažina Atakas Nebenori Kandidatuoti Prezidentus

WASHINGTON. — Prezidentas Lyndon Johnson praėjusį sekmadienį paskelbė, kad jis davė įsakymą oro ir jūrų jėgoms nustoti atakavus Šiaurės Vietnamą, išskyrus pakraštį prie demilitarizuotos zonos, kur šiauriečiai koncentruoja jėgas atakoms ant amerikiečių.

Jis tikisi, kad vietkongai, ypač Šiaurės Vietnamas, taip pat sumažins karinius veiksmus ir sutiks tartis dėl sudarymo taikos.

Pabaigoj savo kalbos jis pasakė, kad jis nesieks nominacijų į prezidentinius kandidatus ir nepriims, jeigu kas prašys būti išstatyti jo kandidatūrai.

Šis jo pareiškimas daugelį užklupo netikėtai. Ypač pareiškimas, kad jis nesieks nominacijų į prezidentinius kandidatus. Žmonės dar nemanė, kad jis sutiks mažinti karo veiksmus. Juk generolai reikalavo daugiau kariuomenės ir jis siuntė, tik ne tiek, kiek reikalavo.

Atrodo, kad jis įsitikino, kad negalima karo laimėti militariniškai. Taip pat jis matyti įsitikino, kad jam būtų sunku laimėti rinkimus. Opozicija pačioj demokratų partijoje nuolatos augo. Geriau pasitraukti, negu pralaimėti. Jis taip ir daro.

Tiesa, kai kas mano, kad jis

Johnsonas Spiria Uždėti Virštaksius

WASHINGTON. — Prezidentas Johnsonas spiria kongresą, kad jis nieko nelaukdamas eitų prie pravedimo įstatymo, uždėdančio amerikiečiams 10 procentų virštaksius. Jis net sutinka priimti bile kokius sumažinimus išlaidų, kuriuos kongresas numatyty, bile tik jis uždėtų tuos virštaksius.

Finansinė JAV situacija labai kokia. Numatoma, kad šiemet bus 22,300,000,000 dolerių deficito. O šie finansiniai ar fiskaliai, kaip juos vadina, metai, baigsis birželio 30. Atėinančiais metais deficitas sieks 20,500,000,000 dolerių, jeigu taksai nebus padidinti.

Bet ir taksus uždėjus šių metų deficitas sieks \$20,400,000,000, o sekančiais metais \$10,800,000,000.

sutiktų priimti kandidatūrai, jeigu konvencija paprašytų būti demokratų kandidatu. Bet abejotina, kad taip bus. Ne daug bus tokių, kurie galėsįs jo. Jis įvedė JAV į tamsią aktavietę.

Koks bus atsakymas iš Šiaurės Vietnamo į prezidento žygį sumažinti atakas ant Šiaurės Vietnamo, dabar negalima pasakyti. Kai kurie mano, kad Šiaurės Vietnamas ir vietkongai palaikys prezidento prispažinimu, kad jo pastangos laimėti karą žlunga. Bet Šiaurės Vietnamas yra ne kartą pasakęs, kad jis sutiktų tartis, jeigu būtų sulaukytas bombardavimas.

Prezidentas neaiškino, ar sumažinimas atakų yra tik tam tikram laikui, ar visam laikui. Reikalavimai per visą pasaulį buvo tokie, kad bombardavimas būtų nutrauktas visam laikui, kaip nesėkmingas ir klūstis deryboms.

Skelbia Nepriklausomą Negrų Respubliką JAV

DETROIT. — Grupė negrų nacionalistų šionai patvirtino deklaraciją, skelbiančią įsteigimą atskiros negrų valstybės Jungtinėse Amerikos Valstijose.

Nauja nepriegulminga negrų valstybė JAV būsianti pavadinta Republic of New Africa.

Šią respubliką sudarysiančios penkios valstijos — Georgia, Alabama, Louisiana, Mississippi ir South Carolina.

Nežinia, ar palaikys šią idėją Martin Luther King, viduriniųjų negrų lyderis, kovojąs už negrų lygybę.

Taigi, ir amerikiečiai susilaukė separatistų.

UŽSIDARO KASYKLA PALEIDŽIA 400

THORBURN, N. S. — McBean anglies kasykla galutinai uždarė ir atleido iš darbo 400 angliakasių.

Ši kasykla buvo didžiausia šios kolonijos atspara.

Premjero Smitho valdžia nedėjo jokių pastangų prieš kasyklos uždarymą.

SIŪLO DERYBAS AR KARĄ IKI GALO

LAGOS. — Nigerijos vyriausybė pasiūlė Biafros lyderiams derybas arba karą iki galo.

Biafra atsiskyrė nuo Nigerijos, bet Nigerija nepripažįsta ir karas tarp Nigerijos ir atskilėlių eina jau devintas mėnuo.

Čekoslovakijoj Laimi Reformų Šalininkai

PRAGA. — Čekoslovakijos komunistų partijoje ėjo ilgos diskusijos dėl pravedimo seniai pribrendusių reformų. Sakoma, kad vadovybė sutiko su idėja praveisti tas reformas, bet nesutikimai jos tarpe prasidėjo dėl būdų tas reformas praveisti.

Po ilgo trynimosi vistik viršų paėmė tie, kurie nori greičiau tas reformas praveisti. Už tai buvo pakeista daug aukštų pareigūnų, jų tarpe partijos lyderis ir prezidentas.

Vienas generolas pabėgo, kitas nusišovė. Vienas teisėjas, tyrinėjęs padarytas klaidas taip vadinamo stalinistinio režimo metu, dingęs kažkur.

Čekoslovakijos spauda ir kitos komunikacijos priemonės labai plačiai diskutuoja įvykius ir svarsto būdus pravedimui reformų.

TRUDEAU STOVJS PIRMOJ VIETOJ

OTTAWA. — CBC televizijos praveisti balsavimai rodo, kad teisingumo ministras Pierre Trudeau stovi priešakyje visų kandidatų į liberalų lyderius.

Televizijos balsavimai parodė, kad Trudeau per pirmus balsavimus gausiąs 606 balsus. Po jo sekąs užsienio reikalų ministras Paul Martin su 346 balsais.

Trečioj vietoj stovįs transporto ministras Hellyer su 329 balsais.

Kiti po mažiau. Paskutinėj vietoj stovįs agrikultūros ministras Green su 41 balsu.

GRADY, Ark. — Valstijos policijos tyrinėjimai išskėlė viršūn, kad Arkansas valstijos kalėjimuose labai žiauriai traktuojami kaliniai.

Saugumo Taryba Nori Sekt Izraelio - Jordano Sieną

JUNGTINĖS TAUTOS. — Jungtinių Tautų Saugumo Taryba reikalauja, kad būtų leista turėti stebėtojus ant Izraelio - Jordano sienos. Tuomet Jungtinėms Tautoms būtų lengviau spręsti, kuri pusė kaltesnė už įvykstančius dažnus ginkluotus susikirtimus tarp Izraelio ir Jordano. Bet susiduria su opozicija.

Jordanas ir Izraelis per savo atstovus kaltina vienas kitą, bet abudu nenori stebėtojų. Izraelis stačiai sako, kad nenori Jungtinių Tautų stebėtojų ant Izraelio - Jordano sienos, nors tokie stebėtojai veikia ant Izraelio ir Egipto demarkacijos linijos. Jordanas nenori tokių stebėtojų tuo išrokavimu, būk

Nutarė Gelbėti Dolerį, Svarą

STOKHOLM. — Devynios Vakarų šalys čia svarstė, kaip išgelbėti JAV dolerį ir Britanijos svarą, kurie buvo laikomi tarptautinės prekybos valiuta, bet kurie pastaruoju metu neteko pasitikėjimo.

Pasitarime buvo prieita išvados, kad reikia sudaryti "popierinio aukso" planą. Šis planas reikalauja sudaryti tarptautinį rezervą tikslu stabilizuoti finansinę situaciją. Bet šis planas turi būti ratifikuotas 107 valstybių, kurios sudaro Tarptautinį Piniginį Fondą.

Pasitarime dalyvavo, JAV, Kanada, Britanija, Vakarų Vokietija, Italija, Belgija, Olandija, Švedija ir Japonija. Francija atsisakė imti dalyvumą.

ŽYDAI SMERKIA LENKŲ VALDŽIĄ

TORONTO. — Čia žydai surengė mitingą, kuriame kalbėjo buvęs majoras Givins. Dalyvavo apie 1,000 žydų.

Givins smerkė Gomulkos valdžią, kam ji kaltina žydus už kėlimą riaušių Lenkijoje. Girdi, tai antisemitizmas.

(Gomulka, tarp kitko, pažymėjo, kad riaušėse aktyviai dalyvavo zionistai, kurie Izraelio arabų kare norėjo vykdyti padėti Izraeliui kariauti.)

pastatymas tų stebėtojų užfiksuos sieną tarp Izraelio ir Jordano toje vietoje, kur ji dabar yra, tokiu būdu atiduodamas Izraelio okupuotą žemę Izraeliui.

Saugumo Taryba išklause abiejų skundų, bet neturi liudininkų, kurie pasakytų, kuri pusė kalta. O susikirtimai tarp Izraelio ir Jordano būna dažni. Visai neseniai Izraelis puolė ant Jordano su 15,000 kariuomenės, tankais ir orlaiviais. Girdi, tai buvusi baismė už siuntinėjimą sabotažinkų.

Susikirtimai tarp Izraelio ir Jordano galutinai žlungdo galimybes deryboms tarp Izraelio ir arabų šalių. Tas didina galimybes atsinaujinti karui bile kada.

Izraelio nenoras pasitraukti iš okupuotų sričių kiršina arabus ne tik už Izraelio sienų, bet ir pačiame Izraelyje, ypač okupuotose arabų sirtyse. Kraštutinieji arabai sako, kad jie nenuleis rankų, kol Izraelis nepatrauks. Jie mobilizuojaš ir grumoja Izraelio autoritetams okupuotose srityse.

Tokių būdu situacija Vidurryčiuose neina geryn, o vis blogyn. Abi pusės ruošiasi naujam persiėmimui.

Pastaciūs Jungtinių Tautų stebėtojus ant Izraelio ir Jordano sienos gal padėtų sumažinti susikirtimus, nes tuomet būtų žinoma Jungtinėms Tautoms, kuri pusė kaltesnė.

Kanada ir JAV Atnaujino NORAD

OTTAWA. — Kanada ir JAV atnaujino NORAD sutartį dar penkiems metams. Tai bendro orinio apsigynimo paktas tarp Jungtinių Valstijų ir Kanados. Praėjusiais metais šis "apsigynimas" Kanadai kainavo \$139,470,000. Šiais metais kainuos \$134,683,000.

Jungtinės Valstijos kasmet išleidžia apie \$1,700,000,000.

Sutartis buvo sudaryta ir pasirašyta 1958 metais. Neva apsigynimui nuo Tarybų Sąjungos bombierių atakos.

Naujų demokratų lyderio pavaduotojas David Lewis pareiškė, kad apgailėtina, jog Kanada atnaujino šią sutartį.

"Atsidūrė Tragiškoj Būklėj"

"Veiksnių" spaudoje padarė "viešą pareiškimą", kurį pasirašė "Laikinoji Amerikos Lietuvių Sporto Federacijos Valdība".

"Pareiškime", tarpe kita ko, sakoma:

"Suskilus Š. Amerikos Lietuvių Sporto Sąjungai sportinis darbas atsidūrė tragiškoje būklėje. Apsvarstyti susidariusią padėtį ir tolimesnio veikimo gairėms nusmaigstyti, Chicagoje susirinkę sporto darbuotojai ir aktyvūs sportininkai po išsamių diskusijų priėjo nuomonės, kad sportinis veikimas neatsakingų asmenų buvo įstumtas į beviltišką padėtį, kurios toliau toleruoti nebegalima.

"Paskutiniame Š. Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos suvažiavime Toronte, nei buvusioji nei dabartinė Sąjungos vadovybė netik nesiėmė, bet ir nesiima jokių priemonių nei sudrausti nusikaltusių, nei užkirsti kelią būsimiems ir eventualiems išsišokimams.

"Atsižvelgiant į esamą padėtį ir Sąjungai esant nepajėgiai atstatyti drausmę, konstatuojame, kad tolimesnėje veikloje, dabartinės Sąjungos rėmuose, dalyvauti nebegalima. Dėl to, 1968 m. kovo 16-17 d. minėtame pasitarime, buvo nutarta įsteigti Š. Amerikos Lietuvių Sporto Federaciją, kuri apimtų visą lietuvių sportuojantį jaunimą, norintį dirbti lietuvių bendruomenės globoje ir lietuviškai.

Kodėl Amerikos lietuvių viškoje dvasioje?"

sportininkai atsidūrė "tragiškoje būklėje?" Mat, praeitą vasarą grupė krepšininkų nepaklausė "veiksnių" grasinimo ir nuvykę Lietuvon sužaidė ten kelias partijas.

Vienur laimėjo, kitur pralaimėjo. Lietuvoje jie buvo gražiai priimti ir dėl savo žygio nesigaili.

Išvykdami jie nesitikėjo visose varžybose išeiti nugalėtojais. Sporto rungtynėse taip yra ir taip turi būti.

Bet reakcininkai negali jiems atleisti "mirtinos nuodėmės", kaip jie išdrįso vykdyti "okupuotą Lietuvon!"

Dar blogiau, kad sugrįžę jie neniekino savo ir savo tėvų gimtinės.

Dėlto ėmė ir atsirado nauja "Amerikos Lietuvių Sportininkų Sąjunga", kuri pasiryžo "sudrausminti" sportininkus pilnai pasiduodama "bendruomenės" globai ir diktatūrai.

Sprendžiant iš arogantiško tono "viešame pareiškime", nemanome, kad bent vienas save gerbiąs lietuvis sportininkas naująja organizacija susižavės. (Vilnis)

LIAUDIES BALSO SKAITYTOJAMS

Brangūs lietuviai, kurie žadate iš Kanados važiuoti į Lietuvą su Profesoriaus B. F. Kubiliaus ekskursija, dabar jau yra laikas užtikrinti sau vietą orlaivyje. Kanadiečiai turistai galės paimti džetą orlaivį iš Montrealo aerodromo 5-tą birželio dieną ir kitą dieną ryte būsite Maskvoj. Jame išbūsime Maskvoj tris dienas. Visiems bus progos lankyti jos žymiausias vietas.

Iš Maskvos mes skrisime į Tarybų Lietuvą, kur viešėsime 14 dienų. Visi turistai galės susitikti su savo giminėmis, pažįtamais ir susipažinti su Lietuvos dabartiniu gyvenimu.

Nieko nelaukdami būtinai užsitikrinkite sau vietą orlaivyje: laiko daug nėra. Prašom gauti pilnas informacijas nuo Gordon Travel Service, 220 S. State St., Chicago, Ill. 60604. O jei jau susirašėte su Gordon agentūra, siuskite rankpinigius be jokio atidėlio joms užtikrinimui vietos orlaivyje.

Kanados turistams kainuos sekančiai: kelionimas orlaiviu ir autobusais kainuos \$315.00; gi maistas viešbučiai ir kitos smulkios išlaidos, \$539.00 — viso \$854.00 vienam asmeniui. Šioji suma pinigų pilnai apmokės jūsų laikotarpį nuo 5-to birželio iki 24-to birželio.

Jei kas nebus suprantama, malonėkite rašyti: Prof. B. F. Kubilius, 3827 W. Monroe St., Chicago, Ill. 60624. USA.

LIETUVOS SPAUSDINIAI

"Liaudies Balsas" raštinėje galima gauti Tarybų Lietuvoje leidžiamų laikraščių ir žurnalų.

Dienraštis "TIESA"
Tris kartus į savaitę išleidžiamas "Sportas"
Du kart į savaitę išleidžiamas "LIETUVOS PIONIERIUS"
Savaitraštis "LITERATORA IR MENAS"
Dvisavaitinis žurnalas "SVYTURYS"
Mėnesiniai žurnalai: "Tarybinė Moteris", "Mokslas ir Gyvenimas" ir "Mūsų Sodai".

Laikraščių kainos po 5 c., o žurnalų po 25 c. egzempliorius. Priimame užsakymus ir paštu. Prisiuntus mokėstį apmokame persiuntimą. Mažesnius užsakymus galite prisiųsti ir kanadiškais pašto ženklais.

Taipgi priimame ir naujas bei atnaujintas prenumeratas virš vardintų laikraščių ir žurnalų.

Metinių prenumeratų kainos: "Tiesos" — \$5.00; "Sporto" — \$4.00; "Lietuvos Pionierius" — \$2.50; "Literatūra ir Menas" — \$2.00; "Svyturys" — \$5.00; "Mokslas ir Gyvenimas" — \$3.00; "Tarybinė Moteris" — \$2.00; "Mūsų Sodai" — \$4.00. Valstiečių laikraštis — \$2.50, Jaunimo Gretos — \$2.50, Kultūros Barai — \$3.00, Mūsų Gamta — \$4.50, Nauja Technika — \$4.00, Liaudies Ūkis — \$4.00.

Pusmetinės prenumeratos turi būti užsakytos ne vėliau kaip gegužio mėnesį, o metinės ne vėliau spalio mėnesį.

Užsakymus siuskite su Money orderiais adresu:

Liaudies Balsas, 160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada.

Prancūzų Kalbininkas Lankėsi Vilniuje

Vilniuje lankėsi prancūzų kalbininkas, Ekso (Aix-en-Provence) universiteto Slavistikos katedros vedėjas profesorius Polis Gardas (Paul Garde). Ekso universitetas yra vienintelė Prancūzijoje vieta, kur šiuo metu dėstoma lietuvių kalba: nuo pereitų metų jos kursą pradėjo skaityti profesorius asistentė R. Diupen.

Prof. P. Gardas Vilniuje išbuvo dvi savaites. Lietuvių kalbos ir literatūros institute ir Vilniaus universitete jis susipažino su naujausiais lietuvių kalbininkų darbais, rinko medžiagą akcentologiniams tyrimams. Lietuvių kalbos ir literatūros institute prof. P. Gardas skaitė paskaitą apie kai kurias šiuolaikinės teorinės akcentologijos problemas.

Malonu, kad prancūzų lingvistų domėjimosi lietuvių kalba tradicijos (prisiminkime A. Mejes, A. Vajano, R. Gotjo ir kitus didius vardus) taip gražiai tęsiasi.

ISTORIKAI APIE VALSTIEČIŲ PRAEITĮ

Leningrade pasibaigė istorikų simpoziumas, skirtas Rytų Europos agrarinei istorijai. Pranešimus apie agrarinius santykius ir valstiečių kovą nuo šešioliktojo iki devynioliktojo amžiaus skaitė keturi Lietuvos istorikai — J. Jurginis, M. Jučas, A. Tyla, L. Mulevičius.

Šia tema leidžiami specialūs

leidiniai. Sudaryta šios problemos tyrinėjimo taryba, kurios nariu yra ir vilnietis mokslininkas — Istorikas instituto direktoriaus pavaduotojas Daktaras J. Jurginis.

RASYS APIE LIETUVĄ

Lietuvoj viešėjo Italijos laikraščio "Unita" korespondentas Andrijanas Guera ir jo žmona Marea Mura. Medžiaga, kurią

rinko Vilniuje, Trakuose, Pirmos tyrinėjimo taryba, kurios čyupyje, A. Guera žada paskelbti "Unitoje".

Lietuvos profesinių sąjungų tarybos pakviesti, Vilniuje svečiavosi grupė Kanados, Skotijos ir Airijos profsąjungų veikėjų.

Svečius domino darbo organizavimas Lietuvos pramonės įmonėse, gamyklų profesinių sąjungų komitetų veikla, darbininkų poilsis.

Galima Siųsti Pinigus į Lietuvą ir gauti daugiausia už juos.

Nereikia mokėti už persiuntimą, tikrai išpirkti JAV dolerių sertifikata. Duokit savo giminėms 4 sykius daugiau, negu jie gautų rubliais. Jūsų giminės patvirtins tą.

Tiktai JAV dolerių sertifikatai įgalins jūsų gimes nuspirti viską, ko jie nori — maisto, drabužių ir daugelį kitų dalykų — amerikinių, Vakarų Europos ir vietinių — specialiose Vneshposyltorg dolerinėse parduotuvėse labai žemomis specialiomis dolerinėmis kainomis. Jūsų giminės patvirtins tą.

Pilna garantija. Jokio mokesčio.

Absoliučiai nereikia mokėti jokio mokesčio, nei gavėjui, kadangi išlaidas padengia Vneshposyltrog.

Siųskit dabar. Tikrai per

INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 231rd Street
New York, N. Y., 10010, USA

Reikalaukit mūsų veltui duodamo katalogo.

Šiuo mi norime informuoti mūsų klijentus lietuvius, kad nuo vasario 15 iki balandžio 30, 1968 metų,

bus duodama 10 procentų nuolaida ant visų "Podarok Orders" dėl automobilių, siunčiamų kanadiečių kaip dovanos savo giminėms Tarybų Sąjungoje

Nupigintos kainos yra sekančios:

2101 "Volga - Gaz 21R"	\$2,566.23
2102 "Volga - Gaz 21US"	2,770.78
2103 "Moskvitch - 408"	1,908.94
2104 "Moskvitch 408E"	2,111.28
2104A "Moskvitch 408E"	2,130.81
2105 "Zaporozhets" ZAZ - 965A	1,039.00
2105B "Zaporozhets" ZAZ 966B	1,246.99

Rašykite dėl veltui duodamo "Podarok" katalogo dėl kitų dovaninių dalykų.

Ukrainska Knyha rezervuoja teisę pakeisti šias kainas sutinkamai su tarptautine Kanados dolerio verte.

UKRAINSKA KNYHA
962 Bloor St. West, Toronto, Ont.

Lietuviai, kurie atostogoms ar kitais reikalais atvažiuojate į Miami, Fla., neužmirškite atsilankyti į Lietuvių Socialį Klubą. Čia kiekvieną sekmadienį 1 val. dieną yra duodami geri pietūs už žemą kainą. Po pietų, šokiai, susitikimai ir svečiavimasis.

Kuriems reikalingos informacijos gavimui kambarių vietiniai klubo nariai patars jums kaip ir kur juos gauti. Kviečia į svečius visus lietuvius

Lietuvių Socialis Klubas
2610 Northwest 119th Street
Miami, Fla. 33167
Telefonas: 688-4161

Šiuo laiku kad laikraščia jaunimo išstoj torijoj nebuvo bruzdėjimo, ka jaunimo pabud ra, bet ir galim kad jaunimui d bendro mokslu litinės apšviet mo gyvenime. ti labai gerą, p jis gali ir netv

Apie jaunim kusuoja ir pot tytė, savo int laikraščiu, iše Laikraščio už visuomeninio mai jus, kaj dien jaudina?

"Man atrocia klausim klausimas. Iš žiūrint. Auklė kultūra... koks vra jau vaikiškos aky rai apvedziotc kinu rankos l alkūnės, reik per troleibusą egzistuoja, ta visi esame ka toiai... Juk j nukrito. Jie mūsų. Taip, ansirengė, be Mes priekiait nikaitės, mat kim, kad neži dabar tokių reiktų. Aš ti Verčiau paga iš tiesų jiems va ir paprast vietą (ne tik venime, pasa tikėti kuo n taip, kaip tik moka? Ar ler vename tokia niekada, tok mam kitimo. procese? Jie duonos ir n Mokslas ne tam tikra kel lomas. Moky ko mokinių, kad jie mok nesugebam p yra mokslas užsidirbti pir elgiamės su mokytiis. Ar švietimo sist autoritetas k kamai dideli mesio centre bia mokyklos loj turėtų b žmogaus cha kultūra, este lė, — nueina tas nepastov kiek nedezoi Ar vis dar i galo proces dirbti moky Kažkodėl m čius pamirė

Jaunimo Klausimais

S. KARPĖ

Šiuo laiku nėra tos dienos, kad laikraščiai nerašytų apie jaunimo išstojimus. Niekad istorijoj nebuvo tokio jaunimo bruzdėjimo, kaip dabar. Šiame jaunimo pabudime yra daug gera, bet ir galimų pavojų. Už tai, kad jaunimui dar trūksta ne tik bendro mokslinio žinojimo, politinės apšvietos, bet ir patyrimo gyvenime. Jis gali suvaidinti labai gerą, pozityvią rolę, bet jis gali ir netvarką sukelti.

Apie jaunimo problemas diskusuoja ir poetė Janina Degutytė, savo interviu su Tiesos laikraščiu, išsineančiu Vilniuje. Laikraščio užklausta, "Kokie visuomeninio gyvenimo klausimai jus, kaip rašytoją, šiaandien jaudina?" Ji atsako:

"Man atrodo, kad svarbiausias klausimas — jaunimo klausimas. Iš bet kokio taško žiūrint. Auklėjimas, švietimas, kultūra... Tauta bus tokia, koks yra jaunimas! Jeigu tos vaikiškos akys, iš pat ryto storai apvedžiotos tušu, ir tos vaikinų rankos kišenėse, atkištos alkūnės, reikliai besiriančios per troleibusą ir per gyvenimą, egzistuoja, tai gal dėl to ir mes visi esame kalti: tėvai, mokytojai... Juk jie iš dangaus nukrito. Jie gimė, augo šalia mūsų. Taip, jie sotūs ir dailiai ansirengę, bet gal šito maža? Mes priekaištaujame: buvo melnikaitės, matrosovai... Sakym, kad nežinom, ar daug būtų dabar tokių didvyrių, jeigu reiktų. Aš tikiu, kad užtektų. Verčiau pagalvokim, ar dabar iš tiesų jiems viskas labai lengva ir paprasta — surasti savo vietą (ne tik profesiją) — gyvenime, pasaulyje ir labai patikėti kuo nors visa širdimi, tain, kaip tik jaunas trokšta ir moka? Ar lengva jiems, kai gyvename tokiam judėjime, kaip kada, tokiam nenutrūkstamam kitimo, griuvimo, gimimo procese? Jiems neužtenka tik duonos ir madingų drabužių. Mokslas ne tik laisvas, dargi tam tikra kelio gabalą ir privalomas. Mokytojas bėgioja, ieško mokinių, prašo, maldauja, kad jie mokytus. Matyt, mes nesugebame parodyti jiems, kas yra mokslas (ne tik priemonė užsidirbti pinigų), arba ne taip elgiamės su tais, kurie nenori mokytis. Ar jau viskas tobula švietimo sistemoj, jei mokyklos autoritetas kartais nėra pakankamai didelis, jei per daug dėmesio centre tie, kurie negerbia mokyklos, o tai, kas mokykloj turėtų būti svarbiausia — žmogaus charakterio ugdymas, kultūra, estetika, etika, moralė. — nueina į antrą vietą. Ar tas nepastovusis elementas nekiek nedezorganizuoja klases? Ar vis dar neišgyvendinta ligi galo procentomanija padeda dirbti mokykloje savo darbą? Kąkodėl mes dažnai per skaičius pamirštame žmones. Ir

dar. Mokinyi prikemšamas apriorinių tiesų, frazių, mokomas daug ko, tik vieno nepratinamas — savarankiškai galvoti, mąstyti, kurti. Dabar pirmoj vietoj — tikslieji mokslai; Žinios. O žmogaus vidus? Charakteris? Kodėl taip maža vietos mokykloje menui, kultūrai?"

Ką čia autorė pasako apie Lietuvos jaunimą, šimtą kartų daugiau tinka Vakarų pasaulio jaunimui, jo auklėjimams.

Pas mus yra gerų reiškinių. Jaunimas, kaip ir jų mokytojai, šiandien aktyviai pasireiškia prieš karą, prieš taip vadinamą "establišmentą", kurs mažai paisy paprastą žmogaus. Tai labai gerai. Bet šale to šiandien

matome, kad jaunimui stoka išsiauklėjimo, kultūros. Net jo išlaukinė išvaizda sukrečia žmogų. Koks jo elgimasis viešose vietose? Kiek jis žino, kas reiks daryti, kada reiks pavaduoti senesnius?

Ivairenybės

Kasmet žemėje nuo gyvačių įkandimo miršta 30-40 tūkstančių žmonių. Tai nemažai. Tačiau upėse nuskesta ir po automobilio ratais žūsta daug daugiau žmonių. Nežiūrint to, automobilius ir vandenį mes nežiūrim su tokia siaubu, kaip į gyvates.

Gyvačių baimė paveldėta iš beždžionių protėvių kartu su kitais beždžioniškais įpročiais.

Kasdien žemės rutulyje uždegama maždaug tris ir pusę mi-

lijonų degtukų. Tokiu būdu apie 1 mlrd. kilogramų medienos paleidžiama vėjais.

SAIGON. — Čia yra spėliojama, kad paskui generolą Westmorelandą paseks kiti generolai. Westmorelandas palaikęs tuos generolus Vietname, kitaip jie būtų seniai pasitraukę.

Pietų Vietnamo prezidentas Thieu taipgi skelbia, kad jis paleis premjerą, keletą ministrų ir daugelį aukštų valdininkų. Korupcija baigia būti jo administraciją.

OTTAWA. — Parlamentas išsiskirstė velykinėms atostogoms.

Manoma, kad premjeras Pearsonas jau nebebus premjeru, kai parlamentas vėl susirinks, nes prieš tai įvyks liberalų konvencija ir bus išrinktas kitas lyderis.

WINNIPEG. — Manitobos Centennial Concert Hall čia buvo oficialiai atidaryta praėjusią savaitę. Atidaryme dalyvavo generalinis gubernatorius R. Michener.

Pastatas kainavo \$7,500,000. Visas Centennial Arts Centre atsieis \$20,000,000.

KVEBEKAS. — Kvebeko finansų ministras Paul Dozois pranešė, kad uždedama 6 procentai virštaksių. Reiškia, kvebekiečiai turės sumokėti šiais taksais \$158,000,000.

Provincijos išlaidos sieks \$2,956,945,000.

PANAMA CITY. — Kaip ir buvo tikėtasi, parlamento atstatytas prezidentas pasiūkė talkon ginkluotas jėgas ir atsisako užleisti vietą naujai išrinktam.

Pirmu kartu kelionė
ar vizitas namo...
Aeroflotu neužmirštamų
atostogų metu
Tarybų Sąjungoje

Džetu be sustojimo iš Montrealo į Maskvą per kelias valandas nauju Ilyushin-62 bile kurią savaitę, pagal jūsų pasirinkimą.

Ar tai būtų jūsų pirma jaudinanti "atradimų" kelionė, ar sugrįžimas pas šeimą ir senus prisiminimus... visas naujas atostogų ir džiaugsmo pasaulis laukia jūsų gale kelionės Aeroflotu į USSR.

Faktinai, džiaugsmas prasideda orlaivyje jums skrendant madingai, besivaisinant egzotišku rusišku maistu, kaviaru, "Stolichnaja" vodka, ir puikiausiomis brandėmis ir vynuogių vynais.

Ir per kelias valandas jūs būsite jau Maskvoje, viename iš gražiausių miestų pasaulyje, iš kurio keliai veda į visą Tarybų Sąjungą.

Patogios Air Canada linijos jungia visą Kanadą su Montrealu, iš kur dy sykius kas savaitę Aeroflot, kartu su Air Canada, skrenda į Maskvą.

Iš Maskvos, Aeroflot gali skristi į visas Tarybų Sąjungos

dalis. Ar į 40 su viršum kitų šalių.

Montreal-Maskva tikietais į abu galu tikta \$570.00 (14-21 dienų ekonominės ekskursijos tikietais).

Arba jūs galite pasinaudoti nauja "Group Inclusive Tour Fare" tik už \$539.00 vienam asmeniui iš Montrealo į Maskvą ir atgal dėl grupių iš 15 ir daugiau.

Jūsų kelionių agentas gali suteikti jums visas smulkmenas.

Kodėl neplanuoti dabar "atraci" ar "iš naujo atrasti" Tarybų Sąjungą ir Rytų Europą šiais metais jūsų atostogų metu, ko jūs greitai neužmiršite.

Su dviem skridimais kas savaitę, Aeroflot su Air Canada labai palengvina.

АЭРОФЛОТ
Soviet airlines

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos kaina:
Kanadoj ir visur kitur \$5.00 metams; pusmečiui \$2.50.

LIAUDIES BALSAS
160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada
Telefonas: EMPIRE 6-4358

RELIGINIŲ TRADICIJŲ GRIOVEJA

Bažnytininkai mėgsta versti kaltę už savo bėdas ant bedievių, bet taip darydami jie apsilenkia su teisybe. Religijas ir jų tradicijas griaua daugelis gyvenimo dalykų. Biblijos aiškiniškai ir kiti religiniai teiginiai griūva mokslo žinioms vis plačiau pasklindant žmonių tarpe. Daugelis pačių kunigų priversti pripažinti, kad biblijoje surašytos tikėjimo "tiesos" negali būti suderintos su mokslu, su realybe. Kiti atvirai pasako, kad bibliją yra mitų ir istorinių įvykių mišinys. Jau daug dvasiškių nebelaiko Kristaus dievo sūnumi. Kiti, dar nemetę kunigystės, jau kalba apie bažnyčią be dievo.

Yra kitų reiškinių, kurie griaua religines tradicijas. Pavyzdžiui, biznio interesai. Toronto mieste savo laiku sekmadieniais ir kitomis šventėmis buvo uždrausta viskas. Žingsnis po žingsnio daug kas pakeista. Kino teatrai jau gali būti atidaryti sekmadieniais. Sporto žaidynės. Jau kalbama, kad bus leidžiama mos arklių lenktynės. Tai privatiško biznio interesai. Jie nori pasinaudoti laisvomis nau darbo dienomis savo interesų pastūmėjimui pirmyn.

Apšviestiesnė visuomenė spiria autoritetus pakeisti kitus dalykus, kuriuos religininkai labai gina. Pavyzdžiui, abortų, divorso, įsūnijimo įstatymus sušvelninti, palengvinti žmonėms.

Visa tai negali būti primesta komunistams ar bedieviams. Tiesa, jie pirmieji buvo pritarti tokioms reformoms, bet pagrindiniais interesais, kurie daro didžiausią spaudimą, nėra nei bedieviai, nei komunistai.

Gyvenimas, kaip kokia upė, kad ir lėta, bet nuolat griaua krantus. Atžagareiviai, kaip jie nesispirty, negali ilgam laikytis.

NIEKO STEBETINA

Didlapiai, ypač atkakliai nusistatę prieš socialistines šalis, bando kiekvieną sujudėjimą tose šalyse labai išpūsti. Jie savo pageidavimus, savo troškimus išlieja laikraščių puslapiuose. Jiems atrodo, kad "jau, jau pildosi jų troškimai".

Atvirai kalbant, dar nėra pasaulyje nei vienos šalies, kurioje viskas būtų gerai, nieko nereiktų taisyti, nieko netrūktų. Taip garbinamame mūsų Vakarų pasaulyje, faktinai, daugiau visokių bėdų šiandien, negu buvo anksčiau. Ir jos nemažėja.

Socialistinis pasaulio sektorius yra jaunas. Tarybų Sąjunga, kuri pirmoji įsikūrė, tik 50 metų. Kitos dar jaunesnės. Nežiūrint to, kad daug pažengta, daug kas padaryta, dar yra visokių trūkumų, netobulumų. Dar yra ir priešų, kurie vienokiu ar kitokiu būdu bando trukdyti pažangą, griauti iš vidaus.

Yra sakoma, kad žmogaus dvasinį ir moralinį stovį nusako gyvenimas, gyvenimo aplinkybės, materialios sąlygos. Pakeičius vieną santvarką kita, žmonės iš sykiu nepasikeičia. Tam reikia ilgo laiko. Už tai atsiranda žmonių, kurie nesąžiningai atlieka savo pareigas visuomenėje, kurie pilnai nesugeba, o kiti net nenori būti geri, stengiasi pasinaudoti, savo asmeniškais interesams panaudoti užimtas pozicijas.

Norint ką pakeisti, visuomet atsiranda dvi pusės: vieni nori pakeisti, pataisyti, kiti priešinasi arba siūlo ką kitą. Negalima tikėtis, kad socialistinėse šalyse žmonės neturėtų skirtingų nuomonių įvairiais klausimais. Jeigu nėra to pas mus, Vakaruose, kur gyvenimas yra nusistovėjęs, tai kaip galima tikėtis naujose šalyse. Ir tas yra matoma kasdien iš pranešimų iš visų pasaulio kampų.

Ar ateis tie laikai, kada žmonės galės lengvai susitarti viename kame, vargu drįstų pasakyti net ir geriausias "pranašas".

PRAGA. — Nauju Čekoslovakijos prezidentu išrinktas generolas L. Svoboda, praėjusio karo herojus.

5,000 darbininkų demonstravę reikalaujami išrinkti prezidentu buvusį apšviestos minist-
rą C. Cisarą.

HARTFORD. — Šeši darbuotojai už senatoriaus McCarthy nominavimą į prezidentinius kandidatus gavo laiškus su grumojimais nuo taip vadinamų tnutemėnų.

Tarp tų šešių yra du kandidatai į demokratų konvenciją.

V. Gomulka Apie Įvykius Lenkijoje

(Ištrauka iš jo kalbos)

Pirmiausia norime parodyti liaudžiai, kaip tie įvykiai prasidėjo. Aš nauduosiu faktais ir dokumentais. Chronologiškai iš eilės pacituosiu esminį turinį tos rezoliucijos, kuri buvo balsų dauguma priimta Lenkijos Rašytojų Sąjungos Varšuvos skyriaus susirinkime. Štai šios rezoliucijos turinys:

"Lenkijos rašytojai, susirinkę 1968 m. vasario 29 d. į visuotinį nepaprastą susirinkimą... sujaudinti, jog uždrausta toliau vaidinti Mickevičiaus pjesę 'Vėlinės', teatro 'Norodovy' scenoje, konstatuoja, kad

"Kišimasis liečia ne tik literatūros kūrinių turinį, bet ir platinimą bei tai, kaip juos suvokia visuomenė.

"Tokia padėtis kelią grėsmę nacionalinei kultūrai, stabdo jos raidą, atima iš jos autentišką pobūdį ir pasmerkia progresuojančiam nevaisingumui. 'Vėlinių' uždraudimas — ypač iškalbingas pavyzdys".

Rezoliucija baigiama reikalaujimu atnaujinti "Vėlinių" spektaklius. Iš 431 žmogaus, kurie atėjo į tą susirinkimą, balsavo 356 žmonės. Už šią rezoliuciją, kurios esminį turinį aš perskaičiau, balsavo 221 žmogus; o už partinės organizacijos pateiktą rezoliuciją — 124 žmonės.

Taigi, pagal poziciją, išdėstytą šioje rezoliucijoje, iškalbingu pavyzdžiu, iliustruojančiu visas "mirtinas nuodėmes", kurios štai jau daug metų, esą, slepiamos partijos ir valdžios sąžinė, vadovaujant kultūrinei veiklai, tapo Kazimiežo Deimko pastatyty "Vėlinių" uždraudimas. Atseit, reikia viešai galėtis šios "mirtinos nuodėmės", išaiškinti šį "ypač ryškų pavyzdį", iliustruojantį, kaip "prievertaujama ir stabdoma nacionalinės kultūros raida".

Kreipsimės į tiesą, į faktus. Pokario laikotarpiu, Mickevičiaus kūriniai išleisti bendru maždaug 9 milijonų egzempliorių tiražu. Pernai "Vėlinių" trečioji dalis išleista 150 tūkstančių egzempliorių tiražu. Šiemet numatyta išleisti keturis Mickevičiaus kūrinius bendru 400 tūkstančių egzempliorių tiražu. Nuo 1965 metų Lenkijos žiūrovai žiūrėjo 17-ka Mickevičiaus "Vėlinių" pastatymų, tame tarpe ir puikias inscenizacijas per radiją ir televiziją. Geriausi spektakliai pa tiek reikordinį pastatymų skaičių. 1965 metais 200-ųjų Lenkijos scenos metinių proga 6 šalies teatrai paruošė "Vėlinių" premjeras. 1966 metų pradžioje Varšuvoje buvo parodyti keli ne Varšuvos teatrų pastatyti "Vėlinių" spektakliai.

Taip iš tikrųjų atrodo tas "ryškus" partijos ir valstybės valdžios politikos, "keliančios grėsmę nacionalinei kultūrai", "pavyzdys". Argi rašytojai, balsavę už minėtą rezoliuciją,

nesuprato, už ką jie balsuoja? Buvo, tikriausia, ir tokių. Tačiau rezoliucijos redaktoriams, kurių buvo keletas, aš tokio priekaišto nepadaryčiau.

Dabar galima atsakyti į klausimą, kodėl Deimko pastatytos "Vėlinės" buvo nuimtos iš teatro "Norodovy" scenos? Kodėl tiek jų pastatymų ėjo nekludomai ir tik Deimko pastatymas sukėlė prieštaravimų?

Ši sritis man tolima. Aš tiesiog nežinau, kas galima, o ko negalima daryti režisieriui, kuris gauna į savo rankas medžiagą jai meniškai pateikti teatro scenoje. Aš nežinau, ar režisierius turi teisę į sceninį spektaklio turinį įvesti dedikaciją, kurią autorius davė savo kūriniui, aš nežinau, ar galima režisieriui versti aktorius kreiptis tiesiog iš scenos į žiūrovus, nepaisant aiškių autoriaus nurodymų, kurie yra jo kūrinyje, aš taip pat nežinau, ar kas nors turi teisę įvesti į spektaklį akcentus, ypač labai dramatiškus, kurių iš viso nėra autoriaus kūrinyje. O visa tai buvo Deimko pastatyme "Vėlinėse". Tegu dėl to ginčijasi specialistai, tačiau net jeigu koks nors autoritetas pareikštų, kad Deimkas galėjo padaryti visus tuos pakeitimus Mickevičiaus "Vėlinėse", valdžios organai, kurie vadovauja kultūrinei veiklai, negalėtų neatkreipti dėmesio į tai, kas vyko Deimko pastatyty "Vėlinių" spektakliuose. Šie spektakliai tapo trampaliniu politinėms demonstracijoms, kurių tikrasis pagrindas buvo antitarybinis.

Mes čia nekalbėsime apie epochą, kurioje Mickevičius rapšė savo kūrinius. Norint gerai suvokti teatrinį Mickevičiaus "Vėlinių" spektaklį, ypač Deimko pastatytą, reikia įsijausti į epochą, reikia ne tik mokėti, bet pirmiausia norėti atskirti praeitį nuo dabarties. Didžiulį vaidmenį čia vaidina režisierius, pastatymas, didelę įspūdžio jėgą sudaro aktorių vaidyba. Priklausomai nuo to, teisingai arba neteisingai suvokiamos tokios, pavyzdžiui, "Vėlinių" eilutės, kurios skambėjo teatro "Norodovy" scenoje:

"Aš būsiu laisvas — taip, aš nežinau, iš kur atėjo ši naujiena, bet žinau, ką reikia gauti laisvę iš maskoliaus rankų. Niekšai, jie man nuima grandines nuo kojų ir rankų, bet uždės ant sielos". Tam buvo dažnai plojama.

Arba žodžiai, kuriuos pasakė rusų karininkas dekabristui Bestuževui: "Nesistebėk, kad mus čia keikia, juk jau visas šimtmetis, kaip iš Maskvos į Lenkiją siunčia tik niekšus". Kaip tik šias eilutes, atitinkamai išreiktas, dalis žiūrovų sutikdavo demonstratyviais

plojimais. Nuolatinis tokių politinių demonstracijų kartojimas turėjo baigtis "Vėlinių" nuėmimu iš scenos. Negalima leisti, kad vardan kažkokios abstrakčios laisvės ir režisieriaus savivalės anticaristiniais "Vėlinių" asmenys būtų paverčiami antitarybiniais ginklu.

Mėginimas panaudoti Mickevičiaus poeziją, pagimdytą patriotinio jaunimo kovos prieš caro priespaudą, Liaudies Lenkijai šmeižti yra politinė apgavystė, nes iškraipo giliausią demokratinę pažangią Mickevičiaus kūrybos prasmę. Mickevičius nebuvo ir nebus reakcijos vėliava. Nuo epochos, kurioje jis kūrė, mus skiria ne tik beveik pusantro amžiaus, mus skiria Didžioji Spalio revoliucija, nuvertusi caro priespaudą ir gražinusi Lenkijai nepriklausomybę. Mus skiria Didysis Tėvynės karas prieš vokiečių fašizmą, kurio metu vien tik mūsų žemėje ir už mūsų laisvę bei nepriklausomybę atidavė gyvybę apie 600,000 tarybinių karių. Ir jeigu mūsų laikais Mickevičiaus dvasia rastų tokį pat didį išreiškėją, ji be abejo, įkvėptų jį nemirtingai epopėjai, skirtai tiems, kurie, aukodami savo gyvybę ir kraują, pralietą Lenkijos žemėje, išgelbėjo lenkų tautą nuo hitlerininkų sunaikinimo.

Šiandien, kai sąjunga su Tarybų Sąjunga, draugystė su socialistine rusų tauta yra ir liks Lenkijos saugumo, nepriklausomybės ir vystymosi pagrindas, mes, ne kiek neiškraipydami istorijos ir neturėdami reikalo ją iškraipyti, privalome įveikti žmonių protuose senų ir visam laikui praėjusių prieštaravimų atgyvenas, o ne stiprinti ir kurstyti jas. Taip liepia patriotizmas ir internacionalizmas — du broūžai, kurie priklauso prie gražiausių lenkų tautos ir Lenkijos darbininkų klasės tradicijų.

Ir Mickevičius buvo savo meoto patriotas ir internacionalistas.

Mes njekad nesutiksime, kad Mickevičių daryty antitarybinių demonstracijų vėliava.

Ištekėjusi Prieš Šimtą Metų

Zofija Miniotienė, — Vilniaus rajono Antavilių senelių namų išlaikytinei — 131 metai! Zofija Miniotienė gimė Kelmės rajono Šventragių kaimo bežemio šeimoje. Nuo pat vaikystės tarnavo. Prieš šimtą metų buvo ištekėjusi. Po dveju metų, mirus vyrui, liko viena — dirbo Šventragių dvare kumete. Sulaukus senatvės, Zofijai teko imtis į rankas elgetos lazda. Po karo šimtametę senutė buvo priglaudusi Žliėnų šeima.

Nuo 1961 metų Zofija Miniotienė gyvena Antavilių senelių namuose. Senutė dar vaikšto, pati apsiirengia ir nusirengia susitvarko lova.

Past

Vis daugiau rikičių, susiprati Vietname bus galima laitariniai.

Kiti sako, k susitarti atsis Pietų Vietnam Frontą.

Bet prezide atrodo, nenoringų žmonių

Antikarinės pasireiškia kaip Japonij, Brazilija ir t

Madrido u uždarytas. S sibirikadavę Japonijoj vo įsiveržę j ne.

Lenkijoj mo priešai džia, kuri nems demor V. Gomulkiro,

Bet atžag rūpi, jie nei naudinga, k vo tikslo n

Izraelio atsinaujino Tiesa,

šiuo sykiu sės Jordan mai sako,

zuojasi nat Izraelio bams įsity

Bet ar i nešti karą Amerika ras Vietna ir ją.

VLIKo liūnas atsi kaišėką, le ninkų.

Jis apl kaip Čiang Well, vi likimas,

vienas kit Bet iš t tiems, k toms keli

Rugpiū pasaulio l Bet kas Išeivių

giausia to duoja". Tas "daugiau,

tūkstanči Žmonė lė prieš

MASK mėje žu mas tary juo žuvo S. Serioj

Pastabos

Vis daugiau ir daugiau amerikiečių, susipažinusių su padėtimi Vietname, teigia, kad nebus galima laimėti to karo militariniais.

Kiti sako, kad nebus galima susitarti atsisakant pripažinti Pietų Vietnamo Išsilaisvinimo Frontą.

Bet prezidentas Johnsonas, atrodo, nenori klausyti išmintingų žmonių patarimų.

Antikarinės demonstracijos pasireiškia ir tokiose šalyse, kaip Japonija, Ispanija, Peru, Brazilija ir t. t.

Madrido universitetas buvo uždarytas. Studentai buvo užsibarikadavę universitete.

Japonijoje demonstrantai buvo įsiveržę į amerikiečių ligoninę.

Lenkijoje studentus socializmo priešai sukurstė prieš valdžią, kuri neleidžia antitarybinėms demonstracijoms plėstis.

V. Gomulka gerai jiems atkirto.

Bet atžagareiviams tiesa nerūpi, jie nežiūri, kas jų kraštuose naudinga, kas ne. Jie siekia savo tikslo nepaisant visko.

Izraelio ir arabų karas vėl atsinaujino.

Tiesą, Izraelio įsiveržėliai šiuo sykiu sugrįžo iš anos pusės Jordano upės, bet pranešimai sako, kad Izraelis mobilizuojasi naujiems mušiams.

Izraelio taktika: neleisti arabams įsitvirtinti.

Bet ar ilgai Izraelis gali pakenkti karą?

Amerika ne Izraelis, bet karas Vietname skaudžiai slėgia ir ją.

VLIKo pirmininkas Dr. Viliūnas atsidūrė net pas Čiangkaišeką, ieškodamas sau talkininkų.

Jis aplankys visus tokius, kaip Čiangkaišekas.

Well, visų toks pat liūdnas likimas, tad kodėl nepaguosti vienas kito?

Bet iš to bus maža paguoda tiems, kurie aukoja pinigus toms kelionėms.

Rugpjūčio pabaigoje būsiąs pasaulio lietuvių seimas.

Bet kas gi jame dalyvaus?

Išieivių grupelės. Ir tai daugiausia tos, kurios "Lietuvą vaduoja".

Tas "seimas" neatstovaus daugiau, kaip keletą desėtkų tūkstančių lietuvių.

Zmonės pučiasi, kaip ta varlė prieš bulių.

J. Y.

MASKVA. — Orlaivio nelaimėje žuvo Juri Gagarin, pirmas tarybinis kosmonautas. Su juo žuvo kitas orlaivininkas, V. S. Seriogin.

Garsieji Kanados radijo ir televizijos komikai: Johny Wayne ir Frank Shuster. Jie ruošiasi specialiai savo programai balandžio 22 d.

Ką Kiti Rašo

Idėja laiku

Gera idėja, geru laiku ir tinkamoj vietoj paskelbta, greit įsigali. — sako dialektikai.

Atrodo, kad senatorius Eugene McCarthy pataikė geru laiku ir tinkamoj vietoj skleisti gerą idėją: išstoti prieš karą Vietname ir kandidatuoti prieš prez. Johnsoną.

Studentija ir jaunimas aplamai entuziastingai jį sutiko ir dėl jo veikia.

Laimėjęs keliose valstijose, sakoma, jis laimės Wisconsin, o paskui ir kitur.

Sen. Kenedis išstojo prieš Johnsoną ir prieš karą daug vėliau. Kai kas laiko tai oportunitizmu. Šį primetimą sumažina tas, kad Kenedis nenorėjęs anksčiau išstoti, nes siūlęs Johnsonui daryti žingsnius karo sulaikymui. Kai prezidentas atsisakė, Kenedis išstojo prieš.

Tiek reikia pripažinti, kad sen. Kenedis nenori trečios partijos ar trečio sąrašo, bet jis karui priešingas.

— V. Andrusis

Ir kunigai bruzda

Tokia jau mūsų gadynė. Sukilimų ir prajovų gadynė. Nebenurimsta ir kunigai, dar netgi katalikų bažnyčios kunigai!

Štai New Yorko naujasis arkivyskupas Cooke nespėjo nė kojas sušilti savo aukštame poste ir jau bėdoje. Nuo savo arkivyskupijos kunigų jis gavo ilgą 2,500 žodžių gromatą su visa eile didelių reikalavimų.

Kunigai reikalauja, kad nuo dabar visos arkivyskupijos ir visų parapijų įplaukos ir išlaidos būtų viešai skelbiamos. Jie nori, kad arkivyskupas suteiktų jiems balsą skyrimė vyskupu ir jų pavadootojų. Jie reikalauja, kad būtų sudaryta pastorinė taryba, kurion įeitų ne tik eiliniai kunigai, bet ir pasauliečiai, ir minykos!

Ką arkivyskupas Cooke siems atsakys? Ar privers juos streikuoti? Įdomūs klausimai.

— A. Bimba

Nelaukia "išsilaisvinimo"

Ant mano stalo naujai Lietuvoje išleista knyga, pavadinata "LIETUVOS TSR EKONOMIKA IR KULTŪRA".

Baisiai daug statistikos. O statistika bene nuobodžiausias skaitymas. Dėl to, kad per daug nenuvarginti šios skilties skaitytojus, paduosiu tik įdomesnes skaitlines.

Iš tų kelių skaičių padarysime savas išvadas, būtent: Kodėl Lietuvos gyventojai tik ir laukia, kad "veiksniai juos išlaisvintų".

1940 metais, tai yra, kada "tautos vadas" pabėgo per beržyną į Berlyną, Lietuvoje buvo 1,971 gydytojas.

1966 metais visų specialybių gydytojų skaičius Lietuvoje pasiekė 6,881.

Ligoninių Lietuvoje 1940 metais buvo 8,900. Dabar — 28,000.

Beje, 1940 metais Lietuvoje nebebuvo. Katrie tada gyveno Lietuvoje, "nepriklausomoje", tai yra, tur būt atsimenate, kiek lėšavo viena para pagulėti ligoninėje.

Lietuvos TSR piliečiams šiandien gydymasis ligoninėje, net ir sudėtingiausios operacijos, nelėšuoja nei kapeikos. Sakiau "Lietuvos piliečiams",

bet ne visai teisinga. Anąmet lankantis Lietuvoje pora mūsų turistų grupės ėmė ir apsirgo. Tuoj nugabenti artimiausiomis ligoninėm ir nemokamai išlaikyti kol pasveiko, nors mes ne Lietuvos piliečiai.

Na, sakysime, kiek mums asmeniškai būtų lėšavę 6 mėnesius gydymą ligoninėje. Turiu asmenišką patyrimą. Susirgo žmonelė. Gydėsi lygiai 1 mėnesį Čikagos ligoninėje. Sumokėjom apvalią sumelę \$3,000.

Ta pati žmonelė anąmet nuvyko Lietuvon ir gydėsi veik 6 mėnesius Druskininkuose ir Vilniaus Klinikinėje ligoninėje. Net operaciją pergyveno.

Ir žinote, sąskaitos dar negavome. Reiškia, Lietuvoje ir Amerikos piliečiui gydymas nemokamai.

— L. Jonikas

Naujos bėdos

Naujas vakarinio Berlyno pavojus — stagnacija. Produkcija nekyla; gyventojų skaičius mažėja; žmonių ūpas nuslūgęs, apniko beviltė.

Taip rašo Donald Shonar, "Chicago Daily News" korespondentas. Jis kalba apie buvusius "išdidžius žmones", atseit apie turtingesnius, apie nacionalistus, kurie matomai tikėjosi, kad JAV eis karan su TSRS, o jie tada būtų pasirinkę laiminčią pusę.

Tos viltys išgaravo. Jie buvo išdidūs, kai JAV pyliė pinigų į vakarinį Berlyną padarymui jo kapitalizmo pavyzdžiu socialistinių šalių žmonėms, kad jie panorėtų kapitalizmo sugrįžimo.

Pylimas pinigų į kitas šalis atsiėjo, po antrojo pasaulinio karo, Amerikos žmonėms \$60,000,000,000. Dabar reikia pilti į Pietinį Vietnamą po \$500,000,000 kas savaitė, tai kitur "puošti langus" negalima.

Berlyną ir apniko bėdos. Jis apšempa. "Langas" pasidarė murzinas. Kapitalizmo papušalas išblėsta.

Berlyne reiškiasi aplamai kapitalizmo bėdos. Kolonijos baigia nusikratyti kapitalistinį jungą.

Karas po karo nuvargina ir pačią stipriausią kapitalizmo šalį — JAV.

Britanijos imperija pakriko. Pats jos centras — Anglija sirguliuoja.

Prancūzija ieško kito kelio, nusisukdama nuo senos politikos.

Grįžtant prie Berlyno, gal nebus peranksti spėti, kad jis gali panorėti apsievienyti su rytine dalimi, nes anoj pusėj matosi didelis gaivumas, daug energijos ir vilties.

Buęs vakarinio Berlyno meras Willy Brandt irgi pasuko į Rytus.

— Vilnis

LONDON. — Britanijos konservatai per darinkimus atėmė iš darbiečių tris vietas, įskaitant ir Dudley, industrinį distriktą.

ŠYPSENAS

Perankstyva pagarba

Sena leidė, įžengusi į departamentinę parduotuvę, buvo nušėbinta, kai pradėjo protį orkestras, o mergaitė prisegė jai rožę. Bet labiausiai ją nustebino, kai parduotuvės menedžeris įteikė jai 100 dolerių. Ant galo net filmas buvo traukiamas dėl televizijos.

"Kam čia visa tai?" nustebusi klausė leidė.

"Jūs esate šimtatūkstantoji mūsų kostumerka", atsakė vyras. "O ar galima paklausti, koku tikslu užėjote į mūsų parduotuvę?"

"Atėjau su skundu, kad man pardavei labai prastą prekę".

Pagal drabužius

Kunigas aplankė šeimą, kurios seniai nematė bažnyčioje. Pasirodė, kad šeima taip neturtinga, kad neturi nei drabužių, nei apavo.

"Kaip mes galime eiti į bažnyčią tokie apiplyšę?" teisingai tėvas.

Kunigas galvojo visą savaitę, ką daryti. Gaila netekti tokios skaitlingos šeimos. Galų gale sėkmadienį per pamokslą atsisaukė į turtingesnius parapijonus dėl drabužių ir apavo tai neturtingai šeimai.

Kitą sėkmadienį jis dairėsi po bažnyčią, bet tos šeimos ne-surado. Nutarė vėl nueiti.

"Tai kodėl nebuvote bažnyčioje?" tuoj jis užklausė, pamatęs visus puikiai pasirėdžiusius, skaniai pietaujančius.

"Matote, klebone", paaiškino tėvas. "Taip apsirėngus mes galėjome nueiti į modernesnę presbiterijonų bažnyčią kitame kvartale".

SDKL² Draugijos Centro Komiteto Kontrolės Raportas

Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos Centro Pildomoto Komiteto finansinės apyvartos knygos daryta revizija ir rasta, kad laike sausio, vasario ir kovo mėnesių, 1968 m. Pajamų turėta:

Pašalpos fonde	\$1.718.07
Pomirtinės fonde	387.08
Atsargos fonde	274.10
Išlaidų turėta:	
Iš pašalpos fondo	\$435.00
Iš pomirtinės fonde	140.00
Iš atsargos fondo	743.50
Su kovo 31 d. 1968 m. Draugijos fonduose yra:	
Pašalpos fonde	\$10,150.55
Pomirtinės fonde	15,764.56
Atsargos fonde	5,758.40
CK kaucijos	550.00

Kontrolės komisija
J. Šinkūnas
T. Rimdžius
K. Kilikevičius

Montrealo žinios

Montrealiečių Kronika

Ligoniai

Eddy Ambrozevičius, Jr., turėjo sunkią operaciją Viktorijos ligoninėje.

E. Pečiulaitienė staigiai susirgo, randasi Belchasse ligoninėje.

St. Verbyla susirgo ir randasi Rosemounte ligoninėje.

J. Grebliauskas sunkiai serga, randasi St. Gabriel ligoninėje.

K. Adomaitienė yra Gydytojų ligoninėje.

J. Milaknis randasi Montrealo Generalinėje ligoninėje.

T. Stanaitis randasi Montrealo Generalinėje ligoninėje.

Visiems sergantiems linkiu greitai pasveikti.

Susiziedavo

T. Virbalas, St. ir H. Virbalų sūnus, susiziedavo su Elizabeth Tatum. Vestuvės įvykos liepos mėnesį.

Linkiu abiemis daug laimės.

Apsivedė

Danutė Doveikytė, U. Doveikienės dukrelė, apsivedė su Jack Martin. Jaunieji apsigyveno JAV, Wellington mieste.

Danutei ir Jackui linkiu ilgo ir laimingo gyvenimo.

Mirė

Mirė Ona Karpavičienė, sulaukusi 74 metų amžiaus. Paliko nuliūdime dvi dukreles, Albina ir Anelė.

Į laidotuves buvo atvykęs velionės brolis iš JAV ir sesuo iš Hamiltono su šeima.

Gili užuojauta artimiesiems, o velionei — lai būna lengva Kalno žemė.

Taipgi gauta žinia, kad Floridoj mirė buvęs montrealietis P. Jarmolevičius. Paliko nuliūdime žmona Barbutė. Užuojauta žmonai.

J-na

Kalbos Klausimas

N. AUKSTUOLIS

Vargu šiandien rastume paulyje šalį, kurios gyventojai kalbėtų viena kalba. Visos, senos ir naujos, šalys turi mažumų, kurios kalba kitomis kalbomis. Kai kur veikia viena valstybinė kalba, o kai kur dvi ir net daugiau. Dėl to būna nesuspirtimų.

Kanadoje pastaruoju metu taipgi paastrėjo kalbų klausimas. Tiesa, čia nereikalauja nei viena mažuma, kad jų kalbos būtų pripažintos lygiomis su angliška, išskyrus francūzus, bet kalbų painiava nemaža. Daug imigrantų, kurie gyvena grupėmis, ypač senesnio amžiaus, neišmoksta angliškai ar francūziškai ir įstaigose su tokiais žmonėmis daug bėdos.

Kvebeko provincijoje auga sąjauras šovinistinis judėjimas, reikalaujantis, kad Kvebeke būtų tik viena oficiali kalba — francūziška. Bet tam yra nemaža opozicija ne vien iš anglų pusės.

Viename Montrealo priemies-

tyje, St. Leonard, gyvena 12.000 žmonių. Iš to skaičiaus 10.000 yra daugumoje italai. Sie nori, kad jų vaikai pradinėse mokyklose būtų mokiami angliškai. Iki šiol ten buvo keturios pradinės, kuriose buvo mokinama francūziškai su angliškais pamokomis. Keturios buvo dvikalbės — francūziškai ir angliškai. Francūzai nori panaikinti dvikalbes, paversti jas francūziškomis. Taigi, mažuma gyventojų nori diktuoti daugumai.

Italai ir kiti Kvebeko gyventojai nori anglų kalbos. Tam yra ir priežastis. Pirmoj vietoj, net Kvebeko provincijoje atlyginimas už darbą didesnis tiems, kurie moka anglų kalbą. Kita, anglų kalbą mokantiems atviro durys visoj Kanadoj. Su francūziška kalba, nemokant anglų, daug sunkiau verstis tame pačiame Kvebeke.

Francūzai nacionalistai, be abejonės, nori sufrancūzinti Kvebeką. Bet tai reikštų izolia-

ciją francūzų nuo visos Kanados. Kita, pačiame Kvebeke daug biznio yra amerikiečių ar anglų rankose. Gauti tarnybą tenai nemokant ir angliškai nėra lengva.

Kaip nekalbėsime, anglų kalba Kanadoje yra oficiali šalies kalba. Tiesa, ant dokumentų rašoma ir francūziškai, bet tai tik Kvebeko provincijos patenkinimui. Visoj Kanadoj ši kalba, tai yra francūziška, neturi reikšmės.

Kiekviena tautinė ar etniška grupė stengiasi savo kalbą išlaikyti. Tai nieko bloga. Mokėti gimtąją kalbą gerai. Bet neįmanoma, kad jos būtų visos oficialiai pripažintos. Federaliai Kanados reikalai, įstaigose, turės būti ir toliau vedami anglų kalba.

Kvebeko francūzai gali namie stengtis išlaikyti savo kalbą. Bet jie negali ignoruoti tą faktą, kad didžiama Kanados gyventojų naudoja anglišką kalbą. Už tai jie, patinka jiems ar ne, turi būti dvikalbiai, kaip kad visi ateiviai iš kitų šalių turi būti dvikalbiai. Patiems francūzams bus geriau, nes jie nebus izoliuoti, neužsidarys durų į įstaigas ir kompanijas, kur vartojama anglų kalba. Faktiniai, būdami dvikalbiai, jie turėtų geresnes sąlygas, negu vienkaliai anglai.

Izraelio Vadovai Neteko Žmoniškumo

Praėjusią savaitę Izraelis vėl papildė kriminališką nusikaltimą. Jo jėgos, viso 15.000, ginkluotos tankais, palaikomos bomberių, įsiveržė į Jordano teritoriją. Izraelio daviniais, buvo sunaikinta 30 tankų, užmušta šimtai žmonių. Jordanas sako, kad Jordano apsigynimo jėgos sunaikino 45 Izraelio tankus ir 50 kitų šarvuotų pabūklų. Taipgi buvo numušti 5 Izraelio orlaiviai ir užmušta 200 Izraelio kareivių. Jordanas netekęs 10 tankų ir 10 kitų šarvuotų pabūklų.

Iš to matyti, koks didelis užpuolimas buvo, koks didelis susikirtimas buvo. Ir kodėl?

Izraelio vyriausybė sako, kad tai buvo atkeršijimas sabotaznikams, teroristams, kurie iš Jordano pusės įsiskverbė į Izraelio pusę. Ir ką tie sabotaznikai ir teroristai atliko? Per 37 savo žygius jie 6 asmenis užmušė ir 44 sužeidė. Prie to, Izraelio autobusas užvažiavęs ant minos. Du buvo užmušti ir 6 sužeisti.

Izraelis turėjo pilną teisę sugauti tuos teroristus ir pasiųgti su jais, kaip jam patinka, savo žemėje. Bet ne, Izraelio armija įsiveržė į svetimą žemę.

Atsimenat, kai Palestiną valdė britai, žydai vykdė didesnę terorą ir sabotazą. Tada jie laikė tuos teroristus herojais. Ir ką jie būtų pasakę, kad tuomet britai būtų panaudoję armijas nubausti žydus už tuos teroristus?

Izraelis yra okupavęs Jordano teritoriją. Aišku, tos teritorijos žmonės priešinosi okupantams.

Jeigu Izraelis taip elgsis, tai jis neturės taikos. Jis gali susilaukti tokios dienos, kad arabai panorės atsilyginti už skriaudas.

Abortų Draudimas Nesulaiko Abortų

Tie žmonės, kurie labai priešinosi abortams, vaizduojasi, kad abortų dabar nėra. O jei yra, tai labai mažai. Iš tikrųjų, abortų būna labai daug ir dabar.

Association for the Modernization of Canadian Abortion Laws turi davinį, kurie rodo, kad kasmet Kanadoje būna nelegalių abortų apie 100.000. Tas sudaro beveik trečdajį gimimų. Pernai Kanadoje buvo 370.718 gimimų.

Už abortus reikia mokėti

nuo \$50.00 iki \$1.000. Priklausomai nuo to, kas abortus daro. Moterėms, nieko nenusimanančios, padaro už mažai, o gydytojais reikalauja labai daug.

Legalizavus abortus, vargu abortų skaičius padidėtų. Tik tuomet juos darytų prityrę specialistai. Tuomet mažiau moterų mirtų po nevykusių abortų.

Priešai palengvinimo ar legalizavimo abortų daugiausiai yra taip vadinami "moralistai". Girdi, tai žudymas kūdikių. Jiems, atrodo, moterų visai negaila. O jų dėl nelegalių abortų miršta gana daug.

LAIMEJO EKSTRIMISTAI

BRUSELIS. — Belgijos parlamento rinkimuose laimėjo flemų ir valūnų nacionalistai, kurie stoja už perskėlimą Belgijos į dvi valstybes.

Daugiausia nuostolių turėjo katalikų partija, kurios lyderis buvo Belgijos premjeras. Dešinieji liberalai išsilaikė senoj pozicijoje.

DOMĖS!

Kanados lietuviai — "Tradicinė Pabaltijo šventė 1968"

Dvidešimt viena diena, išskyrus rugpiučio 23

Atlankykite Lietuvą — Vilnių ir Druskininkus, kur jūs galėsite susitikti su savo giminėmis ir draugais.

Registracija dėl šitos grupės kelionės į Lietuvą nuo dabar iki liepos 5, 1968 m.

Jums reikalinga: Kanados užsienio pasas, čiepijimo paliudijimas, trys foto nuotraukos, aplikacijos forma dėl TSRS vizos ir \$100.00 depozitas dėl kelionės.

Dėl informacijų kreipkitės pas N. Wasielewitsch.

Kennedy Travel Bureau Ltd.

296 Queen St. West, Toronto 2B, Ont. Tel.: EM. 2-3226

Atostogos

LIETUVOJE

Vilniuje 5 dienos
Druskininkuose 10 dienų
Maskvoje 5 dienos

Už viską iš Toronto \$810.00
Grupė išvyksta iš Toronto

BIRŽELIO 27

Užsiregistruoti reikia ne vėliau balandžio 20.
Dėl smulkesnių informacijų iškirpkite kuponą ir pasiųskite:

GLOBE TOURS

962-A Bloor St. West, Toronto 4, Ont.
Tel. 536-1424

Vardas ..... Tel. ....
Adresas .....

Please send me information on Lithuanian group.

*****

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniškiausią STORAGE. Greičias patarnavimas.

20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Kersulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

*****

— Moteris, atsakė princas savo tėvyne, prįstūmei į kančtu, viskas būtų aš gailiuosi, ta neužmušiau ta tebūnie ateitydingu keiksmu žmogaus lūpo siela prakeikt nie tau lemta baisiausia išdūnima! Tavo pildė, moterie pildys.

Marina viry ir kurį laiką ištarti. Bet šis nukrvpo akių paplūdo

— Ak, ma ji, — vargšai

— Neverk liepia actek tavo ašarų? jei gali!

— O, jei ko ji raudod išbėgo iš kairės Paskui ją iš

Prie mūsų panai. Jie p ir Takubos ant rankų, paiti, o kas alpes.

— Sudie, Kuautemok šali. — Tu i gus, tikras Teatlygina ką iškentėje mano tauto ginti negali

Tai buvo moko žodžis nes po aki kambario.

Aš likau tlasaliečiai nesiliovė iš

— Na, m dai, trupuči kis, svarbu sunku tik i miegas tav pabusi lyg riausiai tu blogumas j giau aš nie ly, čia tik p atrodo, ka mane pyki meldžiuos, nesumanyt atsisakyti slėpto auk vim praleis nelių! Dak siu — ma būda. Juk tik kūną, jau atkerš žudžiau tą dabar ir t noma, tu kalbu? G būt, pažis

R. HAGARDAS

Vertė J. Stukas

Montesumos Duktė

(Tąsa)

— Moterie, — kimiu balsu atsakė princas, — tu išdavei savo tėvynę, pažeminai mane ir įstūmei į kančias. Taip, jei ne tu, viskas būtų buvę kitaip. Ir aš galiuosi, taip, galiuosi, kad neužmušiau tavęs iš karto. Bet tebūnie ateity tavo vardas gėdingu keiksmu kiekvieno dorą žmogaus lūpose, tebūnie tavo siela prakeikta amžinai, tebūnie tau lemta dar gyvai patirti baisiausia išdavystę ir pažeminimą! Tavo pranašavimas išsipildė, moterie. Bet ir mano išsipildė.

Marina virpėdama nusigrezė ir kurį laiką negalėjo nė žodžio išsakyti. Bet štai indėnės žvilgsnis nukrupo į mane, ir jai iš akių paplūdo ašaros.

— Ak, mano bičiuli, — tarė ji, — vargšas, vargšas...

— Neverk, Marina, — atsiliesčiau aš, — kas iš tų tavo ašarų? Geriau padėk man, jei gali!

— O, jei galėčiau! — sušuko ji raudodama ir apsisukusi išbėgo iš kankinimų kambario. Paskui ją išėjo ir Kortesas.

Prie mūsų vėl prisitartinio išpanai. Jie pakėlė Kuautemoką ir Takubos kasiką ir ėmė nešti ant rankų, nes šie nebegalėjo pasciti, o kasikas buvo visai nulalęs.

— Sudie, teuli! — tarė man Kuautemokas, kai jį nešė pro šalį. — Tu iš tiesų kilnus žmogus, tikras Kecalkoatlis sūnus. Teatvilgina tau dievai už visa, ką išskentėjai dėl manęs ir dėl mano tautos, nes aš tau atlyginti negaliu.

Tai buvo paskutiniai Kuautemoko žodžiai, kuriuos girdėjau, nes po akimirkos jį išnešė iš kambario.

Aš likau vienui vienas su tšaskalėčiais ir de Garsija. Jis nesiliovė iš manęs šaipytis:

— Na, mano mielas Vingfildai, trupučuką pavargai? Niekis, svarbu priprašti! Viskas sunku tik iš pradžių. Per naktį miegas tave atgaivins, ir rytą pabusi lyg naujai užgimes. Tikriausiai tu manai, kad visas blogumas jau praėjo, kad daugiau aš nieko nesugebu? Kvaily, čia tik pradžia. Tau žinoma, atrodo, kad tavo užsispyrimas mane pykina? Irgi klysti! Aš meldžiuos, drauguži, kad tik tu nesumanytum kalbėti! Mielai atsisakyčiau savo dalies paslėpto aukso, jei galėčiau su tavim praleisti dar porą tokių dienelių! Dabar aš pilnai atsiteisiu — man pasisekė rasti tokį būdą. Juk galima kankinti ne tik kūną, ar ne taip? Kai norėjau atkeršyti tavo tėvui, aš nužudžiau tą, kurį jis mylėjo. O dabar ir tu mano rankose. Žinoma, tu nesupranti, apie ką kalbu? Gera, pasakysiu. Gal būt, pažįsti vieną kilmingą ka-

rališkos giminės indėnę, vardu Otomė?

— Otomė? Kas jai yra? — sušukau aš, pirmą kartą pravėręs lūpas, nes būmė dėl jos mane labiau sukrėtė, negu visos kančios.

— O, kokia laimė! Pagaliau visgi radau būdą tave prakalbinti. Rytoj tu man čiulbėte čiulbėsi! O tas būdas paprastas. Montesumos duktė Otomė, beje, labi malonė dama, pagal indėnų papročius tapo tavo žmona, broliu Vingfildai. Aš žinau visą jūsų istoriją. Taigi tavo žmona mano valioje, ir aš tau tai įrodysiu. Tuoj ją atvesčiau: galite vienas kitą paguosti. Bet rytoj ji atsisės į tavo vietą, ir jai teks tavo akyse išskentėti visa, ką tu čia išskentėjai. Ar girdi, šunie? O, tada tu prabils! Tu pasakysi viską, tik bijau, kad bus per vėlu!

Pirmą kartą per visą laiką aš pajutau, kad esu palaužtas, ir pradėjau maldauti malonės savo pikėčiui priešą.

— Pasigailėk jos! — dejavau. — Daryk man, ką nori, bet jos pasigailėk! Juk turi net ir tu širdį, juk vis dėlto esi žmogus. Tu niekad to nepadarysi, ir Kortesas neleis.

— Kortese? — nusijuokė de Garsija. — Kortesas nieko nesužinos, kol viskas bus baigta. Aš turiu raštišką jo įsakymą — bet kokiais būdais ištraukti iš tavęs paslaptį. Kankinimas nepadėjo, vadinasi, belieka šita priemonė. Kai dėl kitko, tai, matyt, menkai mane tepažįsti. Tu žinai, ką reikškia neapykanta, nes pats manęs nenorkenti. Taigi dešimteriopai židink šią jausmą ir tuomet suprasi, kaip aš tavęs neapkenčiu. Aš neapkenčiu tavęs dėl tavo šeimos, dėl to, kad tavo akys kaip motinos, o labiausiai dėl to, kad tu pats toks! Mane, ispanų bajorą, tu primušeį lazda kaip šunį! Argi dabar gali kas nors mane su-laikyti, kai pagaliau atsirado proga išlieti savo neapykantą? Tu drąsus vyras, bet dabar drebi, dabar ir tu patyrei baimės kančias. Kokia laimė! Dabar galiu atvirai viską pasakyti: aš tavęs bijau, Tomai Vingfildai. Aš išsigandau, pirmąsyk su tavim susitikęs, — aš turėjau tam priežasčių, — ir tik todėl norėjau tave nudėti. Kartais aš negalėdavau miegoti, nes tu man kėlei nesuprantamą siaubą. Dėl tavęs aš pabėgau iš Ispanijos, dėl tavęs elgiausi kaip baltys daugelyje kautynių. Toje keistoje mūsų dvikovoje man visuomet sekėsi, bet aš vis vien tavęs bijojau. Aš bijau tavęs ir dabar. Jei galėčiau, iš karto tave užmuščiau, bet tada tavo šmėkla pradėtų mane persekioti kartu su tavo motinos šmėkla, o svar-

biausia — man reikėtų už tave atsakyti prieš Kortesą. Baimė — žiaurumo motina, broliu Vingfildai. Aš tavęs bijau, todėl ir esu toks negailestingas. Žinau, galiu gale tu mane nugalėsi, gyvas arba miręs, bet dabar mano eilė triumfuoti. Kol tavyje arba tuose, kas tau brangus, dar rusena gyvybė, aš kiek galėdamas stengsiuos tave ir tavo artimuosius įstumti į gėdą, pažeminti ir pradžudyti. O kodėl ne? Juk jau nužudžiau tavo motiną, broliu, nors man teko tai padaryti, gelbstint savo gyvybę. Vis vien man niekas neatleis: kas padaryta — nepakeisi! Tu persekiotėjai mane, norėdamas atkeršyti, ir anksčiau ar vėliau tavo ranka arba su tavo pagalba man bus atkeršyta. Bet šiandien mano valia, ir aš tuo pasinaudosiu, nors reikėtų pavirsti mėsininku!

Staiga de Garsija apsisuko ir išėjo iš kambario, o aš iš silpnumo ir skausmo apalpu.

Atsipeikėjau lyg ant kokio gulto ir pajutau, kad esu be pančių. Prie manęs buvo pasilenkusi kažkokia moteris. Šnibždėdama gailėsčio ir meilės žodžius, ji tvastė man žaizdas.

Buvo jau naktis, bet kambaryje degė žibintas, ir jo šviesoje žiūrėjau, kad toji moteris — Otomė, tik nebe nukamuota ir išsekusi, o beveik tokia pat graži, kaip seniau prieš bado apgulą.

— Otomė, tu čia! — sušnibždėjau žaizdotomis lūpomis ir sudejavau, tuoj pat prisiminęs de Garsijos grasinimus.

— Taip, mielas, čia aš, — tyliai atsiliespė Otomė. — Man leido tave slaugyti. Prakeiktieji, ką jie tau padarė? Ak, jei aš galėčiau atkeršyti!..

Otomė pradėjo raudoti.

— Tss! — raminau ją. — Tyliau! Gal yra ko valgyti?

— Kiek tik nori. Atnešė moteris nuo Marinos.

— Duok man pavalgyti, Otomė.

Ji ėmė mane valgydinti, ir mirtinas silpnumas pamažu praėjo. Liko tik skausmas, draskyte draskantis visą kūną.

— Klausyk, Otomė, ar tu matei de Garsiją?

— Ne, mano mielas. Prieš dvi dienas mane išskyrė su seseria Tečuišpa ir kitomis moterimis, bet elgėsi su manim gerai, ir aš nemačiau nė vieno ispano, tik tuos kareivius, su kuriais čia atėjau. Jie sakė, kad tu sergas. O, dabar aš žinau, kas tai per liga!..

— Bet kažkas tave pamatė ir įskundė, kad tu mano žmona.

— Tai suprantama, — atsakė Otomė. — Visi actekai žinojo apie mudviejų vedybas, ir tokią paslaptį išsaugoti neįmanoma. Bet dėl ko jie tave taip kankino? Ar dėl to, kad prieš juos kovojai?

— Ar mes vieni? — paklausiau.

— Iš lauko stovi sargyba, bet kambaryje mes vieni.

— Tada pasilenk arčiau, aš tau pasakysiu.

Kai viską Otomei paaiškinau, ji pašoko žibančiomis akimis ir, spausdama prie širdies rankas, ėmė kalbėti:

— O, aš tave ir pirmą mylėjau, bet dabar myliu dar labiau, jeigu tik tai galima! Kas būtų išskentėjęs tokias kančias, saugodamas ištikimybę priešais ir nugalėtiems draugams! Tebūnie palaiminta toji diena, kai aš pirmą kartą išvydau tavo veidą, o mano mielas, pats ištikimiausias iš visų žmonių! Bet kur yra tie, kurie drįso su tavim taip pasielgti? Dabar jie nebeatėis, ar ne? Dabar viskas baigta, ir aš tave slaugysiu, kol tu pasitaisy. Juk kitaip manęs nebūtų pas tave leidę!

— Deja, Otome, turiu pasakyti tau tiesą: niekas dar nebaigta!

Ir trūkčiojamu balsu papasakojau jai viską, taip, viską, kadangi neturėjau teisės nieko slėpti. Aš jai paaiškinau, kam ją čia atvedė. Ji iš klausė manęs tylėdama, tik jos lūpos pabalė.

— Iš tiesų teuliai pralenkė mūsų žynius, — man baigus, prabilo Otomė. — Mūsų tautos žyniai kankina ir aukoja žmones dievų garbei, o ne vardan aukso ir slaptos pagiežos. Bet ką mums dabar daryti? Sakyk, mano mielas, tu turi pasakyti!

— Aš nedrįstu, — sudejavau. — Tu lyg mergaitė, nedrįsti prisipažinti, kad ją degina meilė. — atsiliespė Otomė, liūdnai ir išdidžiai šypsodamasi. — Gerai, aš už tave pasakysiu. Tu galvojai, kad šianakt mes turime mirti.

— Taip, — atsakiau. — Mirti dabar arba mirti rytoj, patyrumas visais kančias ir pažeminimą. — kitokio pasirinkimo nėra. Jei dievas mums nepadės, mes turime patys sau padėti, ir čia tėra vienas būdas.

— Dievas? Nėra jokio dievo! Kadaisė aš suabejojau savo tautos dievais ir ėmiau tikėti tavąjį dievą. Bet dabar jo išsižadau ir prakeikiu jį! Jei būtų gailėstingas dievas, apie kurį man kalbėjai, argi jis leistų šitokių dalykų? Tu vienintelis mano dievas, ir tik tave aš garbinu. Nereikia šauktis to, ko nėra! O jeigu kas nors ir yra, tai vis vien niekas neišgirs mūsų skundų ir nepamatys mūsų kančių. Todėl pasitikėkime tik savimi. Antai guli viršės. O lange yra pinučiai. Viena akimirka — ir mes nuskrisime už saulės nuo teulių žiaurumo arba užmigsime amžinai! Bet kol kas dar turime laiko, todėl truputį pasikalbėkime. Vargu ar jie pradės kankinti prieš aušrą, o auštant mes jau būsime toli.

Ir mudu ėmėm šnekėtis, kiek man leido skausmai. Mes prisiminėme pirmąjį susitikimą, kalbėjome apie tai, kaip Otomė buvo atiduota man, dievui Teskatlipokai, Pasaulio Dvasiai, apie tą dieną, kai mudu šalimais gulėjome ant aukuro, apie tikrąsias savo vedybas,

apie Tenočtitlano apgulą ir mūsų pirmagimio mirtį. Taip šnekėjome dar ilgai po vidurnakčio ir nutilome tik apie antrą valandą ryto. Kalėjime įsiviešpatavo slogi tyla. Pagaliau Otomė iškilmingu, dusliu balsu kreipėsi į mane:

— Mano mielas, tu skausmo iškankintas, ir aš nuvargusi. Laikas viską užbaigti. Liūdnas mūsų likimas, bet pagaliau mūsų laukia ramybė. Dėkoju, mano mielas, už tavo gerumą, o dar labiau dėkoju už ištikimybę mano šeimai ir mano tautai. Įsakyk viską paruošti paskutinei mūsų kelionei.

— Paruošk, — atsakiau.

Otomė atsistojo ir ėmė tvarkyti virves. Netrukus viskas buvo parengta. Išmušė mirties valanda.

— Padėk man, Otome, — prašiau. — Aš pats negaliu pa-eiti.

Ji pakėlė mane tvirtomis švelniomis rankomis ir pastatė ant taburetės po lango pinučiais. Paskui užnėrė man ant kaklo kilpą, atsistojo šalia manęs ir antrą kilpą užsinėrė sau. Iškilmingoje tyloje mudu paskutinį kartą pasibučiavome. Viskas jau buvo išsakyta.

Bet staiga Otomė paklausė:

— Apie ką tu dabar galvoji, mano mielas? Apie mane ir mirusį mūsų kūdikį, ar apie tą merginą, gyvenančią toli už jūrų? Ne, nieko nesakyk! Aš mylėjau ir buvau laiminga — to užtenka. Tuojau mano meilė nutrūks kartu su gyvybe. Aš nieko nesigailiu: man tavęs gaila. Įsakyk, aš nustumsiu taburetę. Sakyk — taip!

— Tai, Otomė. Mums nėra ko tikėtis, belieka tik mirti. Aš negaliu išduoti Kuautemoko, bet neištversiu, matydamas tavo gėdą ir kančias.

— Tai pabučiuok mane paskutinį kartą!

Aš vėl ją pabučiavau, ir Otomė stumtelėjo taburetę, norėdama ją apversti. Tuo momentu atsivėrė durys ir greitai vėl užsitrenkė. Prieš mus stovėjo apsisiautusi moteris, vienoje rankoje laikydama fakelą, o kitoje — kažkokį ryšulį. Išvydusi šią baisią sceną, ji puolė prie mūsų šaukdama:

— Ką jūs darote? Tu pamiršai, teuli!

Aš iš karto pažinau Marinos balsą.

— Kas šita moteris, mano mielas? — paklausė Otomė. — Iš kur ji tave pažįsta ir kodėl mums trukdo ramiai numirti?

— Aš Marina, — atsakė apsisiautusi viešnia. — Atėjau jūsų išgelbėti, jei tik galėsiu.

—o—

Pabėgimas

Otomė nusimetė nuo kaklo kilpą ir, nulipusi žemėn, atsistojo priešais Mariną.

— Tai čia tu, Marina? — prabilo ji išdidžiai ir šaltai. — Ir tu atėjai mūsų gelbėti, tu pražudžiusi savo tėvynę, o tūkstančius jos vaikų atidavusi išniekinimui, mirčiai ir kankynėms?

(Bus daugiau)

Pranešimai

Toronto, Ont.

Susirinkimas

Sūnų ir Dukterų Draugijos 1-mos kuopos narių mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, balandžio 7 d., 2 val. po pietų, nuosavoj salėj, 160 Claremont.

Visi nariai kviečiami atsilankyti, apsimokėti narinius mokesčius.

T. Rimdžius

Kuopos sekretorius

Moterų Dėmesiai

Toronto Lietuvių Moterų Klubo narių susirinkimas įvyks šį sekmadienį, tuojau po sūninės susirinkimo, toje pačioje salėje.

Visas klubietes ir kitas moteris maloniai kviečiame atsilankyti ir susirinkime dalyvauti. Turime keletą reikalų aptarti ir pasikalbėti.

Klubo valdyba

TORONTO. — General Motors darbininkų streikas pasibaigė, 23,000 darbininkų grįžo į darbą.

Torontiečių Kronika

Susiželdė

J. Berkštaitis turėjo nelaimę, susilaužė koją.

Reporteris linki jam greitai pasveikti.

Rep.

Padėkos

Nuoširdžiai dėkoju kaimynams ir draugams už surengimą man staigmenos mano gimtadienio proga, kovo 10 d., taipgi už man įteiktas dovanas. Ypatingai dėkingas Onutei Bartulienei už jos pasidarbavimą.

J. Vertelka

Simcoe, Ont.

Nuoširdus ačiū geriems kaimynams ir draugams, kurie lankėte mane ligoninėje ir namie. Taipgi didžiai dėkinga už gražias dovanėles ir malonius linkėjimus kortelėmis.

Dabar jaučiuosi geriau, stiprgėju.

Dar kartą dėkui visiems.

V. Dudonienė

Simcoe, Ont.

Mirė J. Česiūnas

VANCOUVER. — Kovo 19 dieną mirė Julius Česiūnas, sulaukęs 73 metų amžiaus. Kanadoje išgyveno virš 40 metų. Paliko vieną sūnų, brolių ir seserį Lietuvoje.

Julius nepriklausė jokioms organizacijoms, bet buvo labai draugiškas, su visais sugyveno labai gražiai. Už tad daug palydėjo į Forest Lawn kapines.

Išsėkis, Juliau, Kanados žemėj, o giminėms ir draugams gili užuojauta.

C. M.

VANCOUVERIO LIGONIAI

VANCOUVER. — Alma Bukis turėjo operaciją ant vidurių General ligoninėj.

Emilis Gerulaitis serga ir randasi General ligoninėj.

Linkiu ligoniams greitai pasveikti.

C. M.

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

J. Vilkeliene, Laval-Montreal, vėl prisiuntė naują prenumeratą ir nuo E. P. Makusio \$10 aukų.

J. Vertelka, Simcoe, Ont., prisiuntė nuo savęs ir nuo V. Dudonienės \$2 aukų.

A. Bernatonis, Windsor, Ont., prisiuntė naują prenumeratą.

Soph. Penkus, Lawrence, Mass., apmokėjo prenumeratą ir paaukojo \$3.

Gus. Palaitis, Thornhill, Ont., lankėsi LB raštinėje, atsinaujino prenumeratą dviem metams ir paaukojo \$30.

J. Kairis, Edmonton, Alta., atnaujino prenumeratą į Lietuvą.

Patys atsinaujindami prenumeratas paaukojo:

J. V. Raskevičius, Rockford, Ill., \$3;

Valeria Kėnzura, Rockford, Ill., \$5;

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių pacina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pri-taiko akinius.

470 College W., Toronto

Tel.: WA. 1-3924

FRAN VASS, B.A.

Advokatas - Notaras

263 College Street

WA. 2-6112, WA. 2-6111

Res. — CL. 1-0651

Toronto

Visiems už pasidarbavimą ir aukas širdingai ačiū.

Administracija

PREZIDENTAS

NESISEKA SU F-111 ORLAIVIAIS

SAIGON. — Amerikiečiai jau neteko dviejų F-111 bombierių, kurie skaitomi labai moderniškais. Vietnamiečiai sako abudū buvo numušti jiems dalyvaujant atakose.

Vieno tokio bombierio pagaminimas kainuoja \$6,000,000.

Keturi tokie bombieriai dar yra laikomi Tailande, bet nebe-norima jų naudoti bombardavi-muose. Tyrinės priežastį jų žu-vimo.

MEMPHIS. — Čia įvyko didelė protesto demonstracija, vadovaujama negrų lyderio Dr. L. Kingo. Dalyvavo virš 6,000.

Tarp demonstrantų ir policijos įvyko susirėmimas, kada prasidėjo plėšikavimas ir padė-gimai. Vienas negras nušautas, 48 sužeisti.

Europiška Muzika

Dėl vestuvių, šokių, banketų ir kt.

22 metų patyrimo muzikantai

Prieinama kaina

Tel. Henrick — 534-2709, Toronto

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lįsauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą

Atliekam Kitus Plumberio Darbus

Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE.

Tel. LE. 2-5191

Toronto

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Priima persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, maisto ir kitko.

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

Ukrainska Knyha centras ir skyriai randasi:

TORONTE: — 962 Bloor St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 93 St.

VANKUVERYJE: — 2643 E. Hastings St.

Toronto Įstalgoje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto Įstaiga atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta.

Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė

Ukrainska Knyha

962 BLOOR ST. W. — TORONTO 4, ONT.

Telefonas: LE. 4-7551

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT

Sviežias maistas. Geras pasirinkimas įvairių lietuviškų valgių. Turime kambarių apsisistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas

Telefonas: LI. 4-6917

LAIKRODININKAS

F. Bočiulis

280 Queen St. W. (Soninės durys) — Tel. EM. 6-6100
Toronto

Taisau visokių rūšių laikrodžius ir žiedus. Pageidaujantiems paimu ir pristatau į namus. Darbas garantuotas. Skambinti: rytais nuo 9 iki 11 v.; vakarais nuo 6 iki 9 v. Taipgi per mane galite nusipirkti pigiau laikrodžius, šliūbinius žiedus ir kt.

Akių ir Akinių Specialistas

G. S. MERRITT

Optometristas — Optikas

Skaitymui akiniai \$15.00 ir daugiau

Bifocals — \$19.00 ir daugiau

(Išskaitant akių egzaminavimą)

Valandos: 9-12 ir 1-6. Treč. po piet uždaryta

Antrad. Ketvirt. ir Penkt. vakarais pagal susitarimą

1175 Dundas St. W. Tel. LE. 5-6400

Toronto, Ont.

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133

17 QUEEN ST. E.

TORONTO

Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. RU. 1-2177